Brassó, 1892. VIII. évfolyam, 121-ik szám. Szombat, október 8.

BRASSÓ.

Politikai, társadalmi, közgazdasági, közművelődési és szépirodalmi lap.

Az E. M. K. E. brassómegyei választmányának és a Brassói Magyar Polgári Körnek hivatalos közlönye.

Bérmentetlen levelek el nem fogadtatnak.

Előfizetési árak:
Helyben házhoz hordva, vagy vidékre postán küldve:
Egész évre . . 7 frt — kr
Félévre . . . 3 „ 50 „
Negyedévre . . 2 „ 75 „
Külföldre egész évre 20 frank.

Egyes szám ára 5 kr. s kapható a kiadóhivatalban s Gross Gusztáv fottokolczkutnál.

Hirdetések felvétetnek a kiadóhivatalban

Hirdetési díj:
4 hasábos gürmond-sor vagy annak helye 8 kr. Nagyobb és többszöri hirdetésekné kedvezmény. Minden egyes hirdetmény után még külön 30 kr. bélyegdíj fizetendő

Nyilttéri közlemény sora 10 kr.

Hirdetések és Nyilttér díjai előre fizetendők.

Megjelenik hetenkint háromszor: kedden, csütörtökön és szombaton.

Szerkesztőségi iroda
Brassó, Kolostor-utcza 26. szám alatt,
hová a lap szellemi részét illető közlemények intézendők.

A szerkesztőért felelős:
FEJÉR VILMOS.
Kéziratok vissza nem adatnak.

A lap kiadó-hivatala:
Brassó, Kolostor-utcza 26. sz. a.
Ide küldendők az előfizetési pénzek és hirdetések díjai.

Felavatási ünnepély.

A brassói magyar kir. állami kereskedelmi akadémia és közép faipariskola uj épületének felavatása ma történt meg.

A Rezső-körutnak a Cenk-hegy kövezetében levő részén emelkedik az oiasz renaissance modorban épitett két emeletes épület, melynek falai között méltó helyét találta fel régi és elő tanintézet, melyeknek a hazarész kulturális és fóleg közgazdasági életére gyakorlandó mélyreható befolyását adja az Ég, hogy mielöbb tapasztaljuk.

Ipar és kereskedelem tehet csak egy nemzetet igazán nagygyá, gazdaggá és hatalmassá, mert mint Hume Dávid és Schmidt Ádám nagy angol nemzetgazdák mondották; „az ipar és kereskedelem lassanként megállapitja a rendet és a jó kormányzatot, s azokkal együtt az egyéni szabadságot az ország lakosságában; függetleniti azokat a felebbvalóktól; önálló vá és szabaddá teszi.“

Nagy és hatalmas pedig csak az a nemzet lehet, melynek polgárai nagy többsége önálló, szabad és független.

Ez önállóság és függetlenség, melylyel a kereskedő és iparos magát körülbástyázza, a szabad verseny hatása alatt folytonos tökeletesedésre és haladásra buditja azt, felébresztö benne a vállakozási szellemet, s ezek gyümölcse a haladás, és gyarapodás az anyagi téren.

Az anyagi jólét azután lehetővé teszi, hogy az iparos és kereskedő culturális igényeit is kielégitse; alapja tehát a szellemi téren való haladásnak is.

S hogy: „annyi balszerencse közt oly sok viszály után“; ma még él nemzetünk, s államunk számottevő tag az európai nagy államok sorában, azt annak köszönhetjük, hogy ujjászületési korszaknak apostolai: Széchenyi István, Deák Ferencz és Kossuth Lajos; iparunk, kereskedelmünk, közgazdaságunk fejlesztésére nagyon sokat tettek.

Hisz a tizennyolczadik században, — a hosszu háboruk után, a melyek Árpád és a vegyes házakból való királyok alatti a többi Európa legmiveltebb országaival egy szinvonalon állott iparunkat és kereskedelmünket, majdnem teljesen semmivé tették, — az osztrák közgazdasági politika, mely hazánkat, mint gyarmatot tekintette, teljesen lehetetlenné tette az ipar és kereskedelem fellendülését.

Már az 1790-iki országgyülés, s majdnem minden későbbi országgyülés sürgeti a magyar kereskedés felszabaditását, lényeges javulást azonban ki nem vivhatott.

Széchenyi reformátori szelleme, igazó lelkesitő iratai ébresztették fel nemzetünket alélt ságából, s a jóslataiból bizalmat meritö nemzet, bár a vámrendszer nyomasztó sulylyal nehezedett reá, uj erővel fog ipara és kereskedelme fejlesztéséhez. 1842-ben Tolnában s Komáromban egyletek alakulnak a külföldi ruhakelmék viselete ellen; 1844-ben megalakul Pesten az iparvédegylet; s a karok és rendek a törvények védelme alá helyezve a védegyletet, felhivták a honpolgárokat, hogy a védvonalat, melyet törvényhozás utján a nyomasztó rendszer ellen emelni nem sikerült emeljék fel házuk küszöbénél. Nagy hévvel s lelkesedéssel karolta fel az egész ország az eszmét. Ujabb gyárak támadtak, a fennállók nagyobb tőkével, több eredménnyel működhettek, a közmüvek osztályai szaporodtak, gyártmányaik kelete tágult, s az egész iparos és kereskedelmi élethe oly élénkség vegyült, milyet akkori viszonyaink között álmodni sem lehetett.

Ma már — azt mondják, magasabb érdekből, — belenyugodtunk abba, hogy a vámügyet, — mely az ipar és kereskedelem hatalmas regulatora, — Ausztriával közösen intézzük.

Ma már hasztalan keressük azt a lelkes sereget, melynek elve: „inkább drágábban fizetni otthon a rosszat, a mit jobb minőségben a külföldön olcsóbban szerezhetne“; s ma már alig akad ember a ki czéltudatosan, hazafiságból pártolná a hazai ipart.

Pedig ma fejlettebb versenyképesebb, iparunk, és termékei sok esetben jobbak és olcsóbbak is, mint a külföldi.

Az iparos, a kereskedő, a fogyasztó-ez az oka, hogy ennek daczára nagyobb a kelete a külföldi rosznak, mint a honi jó termékeknek?! Ne kérdjük! Ne vitassuk, hanem tegyük mindannyian kötelességünket!

Kormányunk dicséretes kereskedelmi és ipari politikája módot nyujt az állapotokon segiteni.

A társadalmon, iparosokon, kereskedőkön, fogyasztókon a sor.

S ha ezt, ma a kereskedelmi akadémia épületének felavatási ünnepélye alkalmával emlitem fel, teszem azért, mert ez akadémiától, az abban uralkodó hazafias szellemtől bizva várom az iparos és kereskedő-osztály ily irányu regenerálását.

Képzett, szakértő iparosaink, csinos és szolid munkájukkal majd legyőzik a a külföldi versenyt. S egy oly kereskedői osztály, mely felkeresi a honi ipartermékeket, buzditja, bátoritja és anyagilag is segiti az iparosokat, s vevőinek a honi termékeket ajánlja első sorban, s ezáltal piaczot teremt azoknak, hatalmas lendületet iparnak, kereskedelemnek. Ilyennek, s a mellett, magasabb látkörrel és szakképzettséggel felruházva, vállalkozó szellemünek és találékonynak képzelem azt az ifju nemzedéket, mely ez akadémiából kikerül, s mely, ha hivatását felfogja s annak embere is lesz évtizedek alatt uj, nem is remélt haladásra segiti e vidéket.

S e nemzedék tovább is legfőbb feladata lesz, magyarrá tenni a még mindig német kereskedést.

A kereskedelem tere az, a hol még legkevésbbé jutott érvényre államunk nyelve a magyar; e tér az tehát, a hol a legégetőbb, s legszükségesebb a magyar nyelvnek az őt megillető helyet kivivni.

Az akadémia leikes tanári kara, s az általa nevelt lelkes ifjuság a garanczia arra, hogy nemzeti nyelvünk nem lesz soká idegen a kereskedelem terén sem; s ezért szivből üdvözöljük a kereskedelmi akadémia és közép faipariskola tanári karát és ifjuságát diszes uj épületében.

Dr.

— —

TÁRCZA.

Ősz.

A „Brassó“ eredeti tárczája. —

Már rég elfavoztak a fürdővendégek a fenyves kis Tátraföldről. A lakok ablakai lefüggönyözve vagy deszkákkal leszegezve. Az erdőszélen és az tornczok füresen tátongnak a szabadba ki.

Egy-egy magányosan sétálónak léptei kisértetiesen kongnak a csendes utczasoron végig. Ugy-ugy felnai a hideg szelő fuvalmára a sürü fasor lombja; mintha könnyett hullatná a schajtó ág: száraz levelek egyre potyognak a sima földre.

Épen egy fiatal ember lépdel lassu léptekkel a sétányon. Halvány, beteges, vézna. Mit is keres itt? Ledi fáradtan egyik padra, gondolatokba merülten. Nem is veszi észre, hogy az átellenben levő ház egyik ablakából fiatal leányarcz kitekint.

Ez a lány sötéthaju, buzavirágszinü kék szemekkel. Ugy elandalog a beteg fiatal ember alakján. Sajnálja, féltí, s szivesen odaadná virulóélét a férfi hervadó szivoért; de nem tudja ezt senki, senki. Majd zongora mellé ül s melegbensőségtel énekli ezt a mélabus dalt:

Hervadó lomb, mért hullatod leveled?
S ohajtasod szétépi a szivemet . . .
Hogyha felhő volnék,
Némán rád borulnék
S kisirnám a végső fájó könyemet.

— — — — — — — — —

Az ébredő szivtikon fájó szeréme!

A beteg fiatal ember összerezzen az édes hangok hullatára. Majdnem kicsordulnak könnyei az elérzékenyülestől. Nagy nehezen közdi le felindulását. Hófehér zsebkendejét szeméhez nyomja. Ah, ez a gyava köny! S dacosan felkel fölöleljebb s gyors léptekkel tovább halad a fenyvesig.

—Mondd csak, Olga, mit jelentsen nalad ez a rendkivüli szomorusag nehány nap óta? — kérdé a buzavirágszemü lányt a nyajas kopli nagynanna.

— Anyám jutott eszembe; szegénynek hült szive távol porlik hideg hant alatt.

S Olga rosszkedg hangjat mély csend valta fel a csendes szobában.

— A ki született, meg kell annak egyszer halnia. Ránk is az a sors vár. Egyiknek előbb, másiknak később kundul meg a lélekharang. Az élő rom, mint én, jobb szeretné felcserélni a békés hant terhét az örömtelen életével . . . Ma különben megérkezik atyád.

S mosoly közt tevé hozzá:

— Hát ha meglep valami ritka ajandékkal?

— Igen, igen, — szól a lány élénken — atyám megigérte távoztakor, hogy Pestről szép ajándékot hozittmaradásom egyhangu napjaiért karpotlásul.

Kis vártatva édes kéröleg mondá a lány

— Nagymama, nem megyünk sétálni?

— Menj csak te egyedül, én honn maradok, hogy atyád fogadtatására a szamovárt előkészitsem.

Alig telt el öt perez s a lány közeskokal távozék a nagyanyjatól. Mint valami hablány, oly könnyü léptekkel haladt a sétányon végig a fenyves irányában. Az öreg asszony gyönyörködve kisérte szemeivel végig a csinos alakot. Sugár termet, nemes tartás. Hát még az a jóságos szív! Murilló ecsete alig talált volna szebb eszményt, vonásainak ragyogó szinpompájához. Áhitat szallta meg az idegen nézőt ez élő Madonna-kép láttára. Rajongó vonzalom billencsele hozza a férfiszivet, s a ki öt egyszer látta, álmában is utána sóhajtott.

Olga a fenyvesbe ért. A tó korlátjára támaszkodva találta azt a fiatal beteges kinézésü embert. A viz tükre oly sima volt, oly nyugodt, s az a nehány hattyu rajta ugy evezett, mintha nem érezte volna a haldokló táj vonaginát. A hattyu olyan, mint az érzéketlen szobor; szép, de hideg.

Hidegen állott a parton a fiatal idegen. Olga félénken tekintett rá. Lopva személite arczvonásait; nem voltak azok közönségesek. Mint hamu alul a lappangó tüz, ugy világiottak becsesett szemei sötét szemöldökei alul. Hirtelen találkoztak tekinteteik. A lány elpirult, az ifju felrezzent merengéséből.

Ez volt első és utolsó találkozásuk.

Azon este megérkezett Olga atyja. Meglepte egyetlen leányát — vőlegényével, deli termetü mivelt uri ember személyében. Orvos volt, mint leendőjének atyja, hirneves, fővárosban is keresett. Mikor a thea mellé ültek volna, Olga mellett foglalt helyet. A lány szórakozott, szotalan magatartását az atya meglepetésnek tulajdonitotta. Fiatal gyermek!

Csak egyszer a vendéglős maga lép izgatottan be.

— Orvos ur, az a beteges fiatal ember nagyon rosszul tett. Vérhányás érte utól. Eszméletlenül fekszik.

Olga elhalványul; kulcsolt kézzel kéri atyját:

— Gyorsan, mentse meg!

És sirva fakadt.

— — — — — — — — —

Mig az eljegyzés folyt, a vendéglő egyik szobájának nyitott ablakán egy fenylombu hajtá be susogó ágát, Isten veled! Isten veled!

— Az asztalon reszkető kézzel beirt papirszelet hevert. Azt is a bofuvó szél földre seperte. Csak ennyi volt raiirva:

Éltem és szerettem!

S . . . .

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Milán király és a radikális párt.

(Folytatás.)

Az alkotmány átlépése néhány esetben; a pénzügyi reformok kudarcza; az 1889. május 14. és 15-iki (ó n. sz.) ismeretes büntönyek, melyek magunak a felsőbbségnek vezetése alatt történtek; Natália királyné törvénytelen s alkotmányellenes kiutasítása; a népszerűtlen Mihaly metropolita visszahelyezése állásába; a kereskedelmi szerződés megkötése Romániával hasonn nélkül a szerb termékeire; erkölcstelen, egyének kinevezése községi elöljárókká; tehetséges emberek elbocsátása alamszolgálatból tehetség nélküli czinkosok javára; a mohó vágy, a melylyel a vezérek és a radikális értelmiség magas hivatalok és állások után sovárgott és viaskodott, és így tovább. Mind ez szaporította a nyugtalanságot és elégedetlenséget magában a radikális pártban. És ez az elégedetlenség egy év óta a legnépszerűbb radikális képviselők, minők Kaite, Maximovic, Tajsic, mindnyájan valóban hűek a hatal Sandor trónjához, — erős titakozásaikban nyilvánult es utóbb a népből való radikálisok eszakadásának kezdetében a hivatalos radikálisoktól, a kik nyerészkedő érdekekből vakon engedelmeskedtek a kormánynak és a regenseknek.

Ily nehéz helyzetben, az egész párt lázadásban állván, egy beesteleu csinre vetemedett a radikális kormány. Ugynókei és képviselői által a nép előtt minden felelősséget a kudarczokért és büntettekért, a melyekért pedig senki más nem felelhet, mint ő, a regensségre háritott. A siker e tekintetben annál könnyebb és biztosabb volt, minthogy az antidinasztikus elemei a radikális pártnak a regenseket már előbb közvetlen czéltáblaiva tettik támadásaiknak és Garasanin kivülről már rég megtagatta a regensek állását támadásai által, melyeket a »Videlo«-ban megjelent, meggyőződéssel, szellemmel és bátorsággal teli czikkeiben intézett Ristic ellen s a melyekben Risticet és Milán királyt tette felelőssé mind ama bajokért, melyeket az utolsó évek óta Szerbiának elszenvedniе kell.

Ily helyzetben találta Szerbiát az egyik régens váratlan halala. Mas viszonyok közt nem lett volna nagy politikai fontosságu ez az esemény, mert az alkotmány határozatai, hogy mint kelljen az elhalt régens helyett ujat választani, világosak; de a mostani viszonyok közt kell hogy aggodalmakat keltsen a haláleset a régenseknek és Milánnak. A radikális kormány élt ezek előtt, a mely más elég bizonyítékot szolgáltatott, hogy képesek-gükre és hűségükre többé nem lehet számítani. A kormány mögött meg egy elégedetlen párt állt, a mely párt minden jel szerint el volt határozva, a legközelebbi skupstinán, melyben az elhunyt Protic utódát kell megválasztani, nyilt harczba lépni a régenseg ellen, mely harczn-k következményeit az országra és a trónra előre látni nem lehetett. A nehézség a régenseske nézve annál nagyobb volt, minthogy maga a radikális kormány sem érezte magát elég erősnek az „antirégensárainattal" szemben, a mely a legközelebbi skupstinában igen erős kifejezésre jutással fenyegeti és a kormány nem tudott kezességet nyujtani, hogy képes lesz a skupstinát vezetni.

Nem maradt egyféb választás, minthogy a Pasic kabinet és a régenseág bucsut vegyen egymástól. A bucsu megegyezés tárgya és majdnem érzelgős volt, legalább Ristic is Pasic urak közt, mely utóbbi, szegény bolond, mindig szolgálatkész és hű volt, a mikor csak tehette.

Azt a kérdést lehetne felvetni, valjon a régenseág ama nehézségben, melyben leledzett, nem vállalhatott-e a radikális pártban még oly emberek, a kiknek jellemében és tehetségében inkább bizhatott, mint Pasicban és mástérkelligaban és a kik kiszigetenek a régenséget a jelen nehézségekből azon erő által, melyet magából a radikális pártból meríteneké?

Meggyőződésem, hogy egy kissé több ügyességgel és különösen több ószintességgel a régensek részéről, el lehetett volna azt érni; valamint hogy az lett volna a természetes és a legkevésbbé veszedelmes itt, melyet a régenséggnek választani kellett volna. De nem léptek erre az utra s én azt hiszem, hogy ezért, valamint a rosz következményekért, ha lesznek ilyenek a liberális bánat kinevezése folytán, a felelősség első sorban Ristic ur kollégájait, Belimarkovic tábornokot és Milán királyt kell hogy illesse. Az előbbi a radikális párt minden mozgalmban soha sem tudott mást látni, mint nehány „nagyravágó spekuláns" cselszövését és izgatását. Neki az egész nép liberális és loyalis, csakhogy rossz emberek megcsalják és elámítják. Milán pedig mindig hajlandó volt a radikális pártban a maga és trónja ellenségeit látni.

Ristic kissé helyesebben gondolkodott a radikális pártról. Ő soha sem osztozott sem Milán király, sem Belimarkovics egyoldalu nézeteiben s ezért lesz benne valami igaz, a mit egész Szerbiában hisznek, hogy Ristic a legutoló valság megoldásában kollégája és Milán király presszíójának engedett s akarata ellen egyezett bele, hogy az ország kormányzását a liberálisokra bizzák.

De bárminit történt, az egész országot megleptte, midőn f. é. augusztus hó 21-én az uj liberális kabinetet látták és bámulva kérdezték az emberek: mi lesz most?

Igen, quid nunc?

Az uj liberális kabinet oly emberekből van összeállítva, a kik elég hazafiasággal és bölcsességgel birnak arra, hogy megóvják magukat a chauvinisták és ama szenvedélyes emberek befolyásától, a kik óket Szerbiára nézve vezedelmes és nyaktörő irányok felé terelhetnék. Ok azzal az öszinte kívánattal jönnek, hogy az országnak és a trónnak szolgáljanak, használjanak, ha és a mennyire képesek a jelen nehéz viszonyok közt. A mennyire én ismerem ez embereket, azt hiszem, álíthatom, hogy sem azok az agodalmak, melyek az európai sajtóban merültek fol, hogy t. i. ez a kabinet az „eszeveszett" orosz szlávofilizmus szolgalatában fog állni, sem azon aggodalmak, melyeket nehány szerb lapban lehetett olvasni, hogy t. i. az ellenpártokkal való küzdelemben a törvény határait át fogják hágni, — nem igazoltak.

Ribarac ur, a belügyminiszter, meg fiatal, de jó jogász, talentumos és nekem erős meggyőződésem, hogy ő jobban tudja, mint bárki más, hogy már nem lehet Szerbiában „bunkós botok"-kal és szinlelt, koholt összeesküvésekkel kormányozni, hanem hogy az egyelen mód, a melyen ez országnak jót tehetnek, az alkotmány megtartása és a törvények tisztelete.

De daczára minden jó véleményemnek, a melylyel az uj kabinet és a benne ülő férfiak felől viseltettem, mégis kétlem, hogy legyőzhetnek minden akadályt, melyet a jelen helyzet komolysága állít eléjük.

(Folyt. kövr.)

Román dolgok.

Négy vezércziklben panaszolja el olvasóinak a Gazeta, hogy mennyire megkárositták a magyarok a román volt jobbágyokat a regale megvalósításánál. Pl. Mezö-Band kapott 100 ezer forintot, melyből kétharmed részt a volt nemesek kaptak. A volt jobbágyoknak, kik között a románok többségben vannak, jutott 32 ezer forint, de a románok ebből semmit sem kaptak, mert az egész összeget magyarositó czélra, t. i. közsági iskola épitésére fordiottták a a megmaradt összeg kamatját a községi tanitók fizetésére adták. Hogyan? A románok ennek Bandon többségére és a románok még sem kaptak semmit? Kicsoda értheti ezt meg? A románokat legalább 20 ezer forint illette volna meg és még sem kaptak semmit. Hát ha többségben vannak, miért nem szavaztak meg önmagoknak? Igy történt Mezö-Madaras, Ölyvesen stb. Már higyje a ki akarja, mi nem hisszük, hogy a többségben levő románokat meg lehetett volna karositni. Nincsenek többségben. Hoz a Gazeta még több példát is fel, de ezek is mind oda lyukadnak ki, hogy a többségben levő románokat mindenütt megkárosiottták a kisebbségben levő magyarok. Mindezt el kell hinni, mert a Gazeta mondja.

* * *

Üldözik a románok ügyvédeket Aradon — igy mondja a Gazeta. — Oncu, Trutia, Suciu és Popu ügyvédek mintha hazaárulást követtek volna el, az ügyvédi kamara perbe fogta volna. „Ugy látszik, jegyzi meg a Gazeta, hogy az aradi veszett tulzóknak szükségük van nehány politikai lecckére. Bizonyosak vagyunk, hogy meg is fogják ugni a perbe fogottak részéről azon nyomorult megokolásért, melyet az aradi ügyvédi kamara felhozott." Igy irja a Gazeta. Most tehát reszkessa aradi ügyvédi kamara!...

* * *

Mozognak románok Isztriában. Elhatározták, hogy több ijtat elküldenek Romániába. hogy tanulják meg jól a a román nyelvet. Hátha a moldovai czángók is elkezdenének mozogni és gyermekeiket Ungariába küldenék, hogy jól tanulják meg a magyar nyelvet? Akkor lenne még csak igazi lárma, hogy a moldovai czángok nem magyarok, hanem római katholikus olnhok.

* * *

Ardel Ucalegon, az az hogy sajtó pert kapott a „Narodnie Noviny" Pozsonyból a Hurban gyalázatos czikke miatt. Megkapja ezt még az is, a ki tudtunkra adja, t. i. a Gazeta, csak folytassa a kiföldi lapoknak a magyar szarnokságról hozott hazugságnak közlését.

* * *

Regenerálni akarják Romániában a korösgeket, azaz hogy a kormány akar épittetni, természetesen törlesztésére, mint a kösöngeket Baragánban — puszta. — Okosabb dolog is az, mint Erdély meghóditása; mert a mostani községek nagyrésze olyan parasztháznak alálanak, melyek nem hogy embereknek, de még okatlan állatoknak sem illenek be. Erre dolgozzék a Liga, mert sok itt a temni való.

* * *

A Telegr. Roman egyház és politika czimen vezércziklket a N.-Bánya vidéki reform. egyháznak az oláhizatások ellen a kormanyhoz tett feiterjesztése alkalmából. Nem tetszik neki ez a politizálás? Ha nem tetszik, mi arról nem tehetünk. Szerintünk jobb a veszélyt megelőzni, mint behunyt szemmel bevárni.

* * *

Borzasztó ember lehet az a Kapcze Gyula főszolgabiró Szászvárosa, a ki Náthán Bertalan zsidót kandidálni merte körjegyzőségre, ennek megválasztását keresztül is vitte és a miniszteriumig megvédelmezte. Ugy kell Náthánnak, mért zsidó és mért nem rumun verde, mert ekkor semmi baj sem lenne.

De azért a fajgyülöletet mi hirdetjük s nem a román lapok irói, kik a zsidókat ugy szerétik hogy majd megeszik, főleg, ha Náthánból Tordai lesz, mint a jelen esetben is történt. Lesz volna csak Náthánból Notanecca, akkor minden jól ment volna.

* * *

Modern jellemek Rácz János kolozsvári egyetemi tanulóról szól az ének. Szivesen vesszük tudomásul, hogy tanulókozat hazánkban két román lap, melyek keményen elitélik Rácz Janost. „Azt mondják — irja a Telegr. Roman — hogy Rácsot megfizették volna (?) a magyarok t. i. a Tiltakozás" röpirat alairásáért." Ezt az ifjut a románok jobban megfizették és eltagadta alairását s a magyar táborból átszökött a román táborba." „Tehát pénzbeli alkuvásról van szó. Ezt a politikai iskolai eskü a Tribuna megjelenése után ösziejlik nagyon szépen, minthogy sunak egykori rectora (Slavics) idegen pénzért mocskolta a romanokat." A temesvári „Luminatorul" szintén elitéli ezért első sorban a Tribunát, de egyuttal a Ligát is. A mi Rácsot illeti, ezt rothadt burjánnak nevezi, a ki akárhova kerül is, mindenütt annak maradand. A Tribuna és Gazeta még nem itélték el Rácsot, de még ezek is megfogják tenni, hamajd magukba fognak szállni.

* * *

A román papok tekintélyéről, sulyos helyzetéről vezércziklket a Gazeta. Nagy baj a natió között az, hogy a hivek, ha a vladika nem itéli kedvük szerint, átallassa fonyegetőzni és ennek kikerülése miatt a papok buzák a rövidebbet. Azonban — tanácsolja a Gazeta, — miután ezt nyiltan bevallják, a mi papjaink se feledjék, hogy minden ember önmaga szerzője tekintélyének. Igyekezzenek tehát hivatásuk magaslatán állani, mert ekkor biztos alapon fog tekintélyük tekünni s nem egy könyuen lehet azt lerombolni." Nem szólunk mi ehez, csak a papvásasztókor fölmerülő oszem-iszomra mulatunk. Ez egymagban elég arra, hogy tönkre tegye a pap tekintélyét.

Egyletek és társulatok.

Brassó, 1892. okt. 8.

A helybeli röm. kath. árvaházalapitónőegylet annak idejében felhivást intézett városunk nemesen érző lakosaihoz hogy az oltárai rendezendő bazár-ügyben segitségére jöjjenek. Felhivásunk, kérő szózatunk visszhangra talált, mert — hála a kitüldött női bizottság lankadatlan buzgalmának — ma immár beregzett tényekkel állunk szemben. Ezen tényekkel akarunk leszámolni.

Brassó város minden tolekezetbeli, de főképpen róm. kath. hitbunzó hölgyei vetékedve ajánjak fel a bazárhoz való készséges hozzájárulásunk, a ha elfogultatai itélettel hozunk a beérkezett szebbnél szebb, nagy becsesel bire kézi munkák fölött, be kell ismernünk, miszerint nőinkben a valláson szent erzelmek, könyörület, felebarátj szeretet, együtt a munkakedv erényével gazdagon föllelhetők. Csak ezeknek köszönhető ama szép eredmény, mely szerint bazarunk 500 db. értékes nyeremény-tárgy fölött rendelkezhetik.

Mihelyt eme gazdag gyüjtemény, melyben a legszükségesebb házi eszközök, evő-kesztetek, a legdiszesebb toilette-tárgyak többszörösen képviselvék, együtt van, a nyeremény-tárgyakról számozott jegyzékek kiszitnak s ezt, valamint az egész bazár játék-terszetet fölcsidóltuk a nm. m. kr. pénzügyminisztériumhoz, szabályszerben felszerelt folyamodványban, kérvén az egészhez a legmagasabb engedélyt.

Ezen legmagasb engedély immár leérkezvén, az alábbiakban megismertetjük játéktervünket egész terjedelmében.

Amint már fentebb emiltük, 500 db nyeremény-tárgy kerül kisorsolás alá. Ezen 500 tárgyra 5000 db. sorsjegy elárusitása engedélyeztetett. Egy sorsjegy ára pedig 20 krban állapitatott meg. A nyeremény-tárgyakról nyomatott jegyzékek bárminek forgalomba; de hogy a nagy publikum szinül-szinre láthassa azokat, f.-hó 11.-ikü 21. ig bezárólag ki fogjuk állitani a rom. kath. fölelmi tanuda rajztermében, ahol d. e. 8—12-ig s délután 2—4 óráig . . . 10 . . . kr. csekély belépiti díj melletti mindenki által megtekinthetők. Az itt befolyt összeg is az árvaházi alapra fordittatik. Az 500 db. nyereménytárgy kisorsolása végre f. évi October hó 22-én d. e. 9 órától kezdődőleg megfelelő hivatalos ellenőrzés mellett oly formán fog megtartatni, hogy először a 5000 sorsjegy számai közül huzatik ki egy, a nyemben rá az 500 nyeremény-tárgy számai közül egy. Az igy kihuzott sorsjegy nyeri a megjelelő tárgyat. Ezt ugy fog folytatni mig mind az 500 db. nyereménytárgy kisorsoltatik. A huzás alkalmával pontos jegyzék fog vezettetni s a tárgyak a huzás után illetőleg f. hó 23. tól kezdve a nyerő sorsjegyek tulajdonosinak át fognak szolgáltatni . . . .

Nagy érdemü köszönegy! Egyletünk vagyona, melyet érek oly kitartó hangyaszorgalommal gyüjtögetünk, már is titi a 20 ezer forintot; de még messze álunk attól, hogy álásos vallalatunkat befeje hessük, mert hiszen egy árvaház létesitéséhez még eme vagyon nagyszeresse is alig elég De mert az immár 20 ezer forint gyüttt van, s mert egyesületünk óvadás buzgalommal munkálódik, a tőke most gyorsan fog növekedni. Kivül hatva a nagy köznségnek minden oldalról mutatkozóérzésvéte it növekedni fog. Czélunkat sokkal hamarabb el fogjuk érni, mint sem gondolnók, csak együttesen, vállvetett erővel dolgozzunk!

Épen azért azon alázatos kéréssel járulunk városunk és vidékünk nemeskebbi lakóihoz, hogy jelen bazár-ügyünket, mely az árvaház alapját másfél-ezer forinttal fogja növelni, könyörülő szivelre vérén, tekintve az idő rövidségét, siessenek buzgókodni a kösöcsátott sorsjegyeknek ugy elárusitása, mint megvásárlása körül. Elvére minden sorsjegy tulajdonosa fog nyerni: egyik része nyer értékes tárgyat is, de mindnyájan nyerni fognak az Ég jóságos Atyától, ki a szegények és árvák segitőjét bizonyára meg fogja jutalmazni! . . .

Egyben hálás szivvel emlékezünk meg mindazokról, kik ujabb időben mint alapito

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundaţia pentru Ştiinţă - BCU Cluj-Napoca

tagok az egyletben beléptek; ilyenek: Broszek Antalné urhölgy 50 frttal, Drexler Sándorné, Krolop Terka és Piblinger Edené urhölgyek 10-10 frttal. Végre köszönetet mond az egyesület Haberman Vilma és Tomesvári Zakariásné urhölgyeknek, kik ez évi rendes tagdíjukat 2 frt. helyett 5—5 frttal voltak kegyesek megváltani.

A „Brassói r. kath. árvaházalapító Nőegylet" választmánya.

Levelezés.

N.-Szeben, 1892. okt. 5-én.

Tekintetes Szerkesztő úr!

Levelem illatáról veheti észre a t. szerkesztő ur, hogy meglehetős respektünk van a közelegő veszedelem a kolera ó nagyságát illetőleg és városunk tanácsa hasonló véleménynyel lenni látszik, mert a kéllő intézkedéseket jó időben és jó előre megtette, S hogy ezen intézkedések nem csak tiszt malasztok — mint legtöbbszöre lenni szoktak — azt nem egy házigazda érzékenyen tapasztalta, mert a kihirdetett büntetési összeg mindnyájukon fel is hajtatott, már t. i. azokon, kik a rendeletnek — örintézkedést illetőleg — eleget nem tettek.

Most pedig hogy Budapesten kitört a kolera: nagy falragaszok hirdetik a közönségnek, hogy a fő- és székvárosból érkező utasok 5 napi megfigyelésre a korházba illetőleg egy ezére berendezett helyiségben fognak elhelyeztetni és e czélból minden vonal érkezetkor a városi orvos, rendőrbiztos és rendőrök a pályánál vannak, hogy az illetékeseket fogadhassák. De mivel sok ut vezet Rómán és Szebenbe is; az emlitett falragaszok ugy a szállók, koresmárosok, mint egyeseknek 300 irt birság terhe alatt kötelességükké teszik az emlitett helyről érkezett és megszálott utasok szounali bejelentését. Az udvarok is meglehetős lekliismerettel vizsgáltatnak. Van tehát kárbollilat mindenféle elég.

Daczára azonban ezen örintézkedéseknek, városunk azon sajátságánál fogva, hogy a különféle speczialitások — minő pl. Lukácsu ur is, kit szintén városunk falai közt láthatni szerencsénk van — azt el nem kerülik, így tehát a kolera is bemutatta magát egy katonai szolga személyében, ki tegnapelőtt este hirtelen rosszul lett a kolera tünetei közt. Tehát e tém első lázát is volt alkalmunk megizlelni.

Hanem nemcsak a kárbol illattal bövelkedik városunk; de van még egy más is, mely más természetű ugyan, de hasonló szomoru körülménytől származott és ez a perzsszag, mely a multi héten leégett szövőgyárból, a tegnapelőttöl fogva pedig — a mintegy fél óra távolságra eső — Neppendorf (Kis-Toronyról) származott.

Kis-Torony nagy veszedelemben forgott, mert majd az egész falu leégett a kedvezőtlen irányu szél miatt. Leégett mintegy 125 gazdasági épület, hát azonban csak kettő. A kár mintegy 120,000 frt. Az épületek és kazalok még ma is égtek. Igen szomoru látvány nyujtott ezen szorgalmas és munkás nép által lakott rendezett és tisztasságról ismert község pusztulása.

Nevezetes ez a község reánk szebeniekre nézve azért is, mert tejszükségleteinket innen nyerjük és azon körülménynél fogva, hogy tudjuk e község marhaállományának ugy bival, mint telleneinek számát és így nagyon könyelmesen kiszámíthatjuk, hogy azon bivaltejben, a elyet reggelizéshez felhasználunk — mert tehénteje onnan egyáltalában nem hozzuk — hány százalék a tehénfej.

Orvosok véleménye az, hogy a kolera legjobb ellenszere a jó tápiókleves és ily kédő — no meg a konyak. Hát biz ezek mind olyan dolgok, melyekhez mi tisztviselők — mégz azok is, kik pótlékot nyertek, hát még a kik nem nyertek!? — bajosan juthatunk: de egy varos közönségének az életében ez nem számottevő dolog, a fődolog az, hogy a fentebbiekhez megkivánható kellékek meglegyenek, az pedig megvan, mert mig az anyagi részt az üzletek bőven szolgáltatják, addig a jókedv a egyáltalában a szórakozásra alkalmat nyujtani kinálkozik egy magyar szintársulat, mely 12 előadásra bérletetet gyüjt. Az állami népiskola is készül hasonlóan előadásra a szegény gyermekek érdekében.

Tehát lesz kilátás vigabb tudósításokra is, melyek közül ezen alkalommal csak egy-kettőt fogok leghálódatosabb tárgyát képezni mit a „Polgári kör" uj épületének felavatása alkalmával rendezni készül. Mert hát tudni kell, hogy szeben piaczán végre van egy olyan ház is, mely homlokzatán nagy arany betűkkel hirdeti, hogy van a városnak magyar lakossága is, mely szerénypen bár, de kellőképen egyesülve betölteni helyét; a felirat letelt levő két egymásba helyezett kéz pedig azt látszik hirdetni, hogy ez az eredmény az egyesülés (Olvasó- és Polgári kör) és egyetértés következménye.

Az épület ujitása még nincsen teljesen befejezve, de már ahoz közel áll és hogy oly czélnosan és czélszerűen történt az épület átalakitása, az Szalai építész érdeme, kinek szakmája az épület vásárlásánál is tevékeny része volt.

Tegnap az állami hivatalok irnokai gyűléseztek fizetésük javitása érdekében. Mint halljuk, a szebeni állami tanitók testülete is több helyről felszólitást kapott, hogy hasonló czélból ujabb gyülés összehivását szorgalmazzák. De furcsa helyzettik is van az állami tanitóknak, kik sem az állami tisztviselők fizetésemeléshez nem voltak beosztva, sem a tanitói fizetésemeléssel nem lettek bevéve, mert érdekeik és helyzetok nyg a községi, mint a felekezetiekről sokban eltérő. Nem volna-e czélszerű az országos egyletben, vagy azon kívül, egy kikün szakosztályt illetve egyletet alakitani, hol az ilyen speczialis ügyek tárgyaltatnának? Ilyszájtó meg az illetékes körök! Ép meg magyarnak ajánlom a közelubbi viszont találkozásig.

—a—

Az erdélyi magyar szinészet száz éves jubileuma.

1892. november 11-én telik be azoknak esztendője annak, hogy Kolozsvárt megkezdette előadásait az „Erdélyi Magyar Nemzes Szinjátszó Társaság".

E társulat vetette meg első biztos alapjait a nemzeti számüvészet állandóságának. Az ebből kibocsátott szinész-raj juttatta később az anyaországy nagyobb városaiban, majd pedig magában az ország szivében is tartós győzelemre azt a hazafias ügyet, melyben az uttörés munkáját oly nemes önfeláldozással, apostoli hevülettel indiottak volt meg Kelemen László és társai, kiknek emlékezetét két évi eltőt mélto diszszel ünnepelte a magyar szinészet.

Az 1792 iki kolozsvári kezdeményezést, mely következményeiben annyira nagyjelentőségűvé fejlődött, — benső lelkesedéssel karolta fel az akkori Erdélynek nemzeti érzésektől mélyen áthatott magyar értelmiszége.

A közkézit nagyságoktól kezdve az egyszerű diákig — mindenki örömest hozta meg a maga szellemi vagy anyagi áldozatát, hogy a társulat szerveztedése és pályakezdése gyorsan, küzdelem nélkül menjen végbe.

A nemes ifjakból és leányokból alakult szintársulat, 1792. november 11-én tartotta első előadását. És a mint bebizonyult, hogy a társulat tagjait a hazafias kötelességérzettel vállaszott pályára nem csupán lelkesedés, de valódi hivatás is vezette, az erdélyi orszag gyülés elhatározta a kolozsvári szinház felépitését és ebben a nemzeti szinnüvészetnek állandóságát.

Ugy indult utnak Erdélyben a magyar szinészet. Igy szerezték az első szinjátszók és buzgó támogatók nagy érdemet arra, hogy az utra kelés századik évfordulóján az egész nemzet kegyeletesen emlékezzék meg róluk és erős nemzeti öntudattal, nevezetes áldozatokkal létesitett alapvetőükről.

Kolozsvárt folyó évi szeptember hó 17-én rendező bizottság alakult, azzal a feladattal, hogy a jubileris napon — mely egyszersmind Katona József születésének századik évfordulója — országos jellegű ünnepélyt rendezzen.

Az erdélyi magyar szinészet száz éves jubileumát rendező bizottság nevében: Kolozsvárt, 1892. szeptember hó 30 án. Groó Bethlen Gábor orsz. képviselő, biz. elnök. Groó Béldi Ákos Kolozsmegye és Kolozsvár sz. kir. varos főispánja, biz. elnök. Gyarmathy Miklós Kolozsmegye alispánja, biz. alelnök. Albach Géza kir. tanácsos, Kolozsvár sz. kir. varos polgármestere, biz. alelnök. Dr. Ferenczy Zoltán Egyetemi és Muzeumi könytár-igazgató, biz. jegyző. Hegyesy Vilmos hirlapiró, biz. jegyző. Hóry Béla Kolozsmegye árvaszéki elnöke, biz. pénztárnok.

A jubileumi ünnepélyességek sorozata kö ökezöleg állapitatott meg:

— Nov. 10-én: A kolozsvári nemzeti szinházban, Katona József emlékezetére diszelőadásul: „Bánk bán".

Nov. 11 én: Délelőtt 10 órakor a gr. Rhédey-féle házra helyezendő emléktábla leleplezése. (E házban kezdette meg előadásait az 1792-iki szintársulat.) Délben 2 órakor diszebéd a városi vigadóban. Este 7 órakor jubiláris diszelőadás a kolozsvári nemzeti szinházban, később közlendő programmel.

Nov. 12-én: Este 7 órakor a szinházi diszelőadás ismétlése.

Nov. 11-én délelőtt 11 órakor az Erdélyi Irodalmi Társaság — a kettős jubileum alkalmából — diszülést tart.

A rendező bizottság készséggel gondoskodik mindarról, a mi iránt a jubileumi ünnepélyen megjelenő vendégek, ellátás tekintetében, igényeiket bejelentik.

A rendező bizottsághoz szóló levelek Gyarmathy Miklós alelnök czimére intézendők.

HELYI HIREK.

— Nemes tett. Nagy István bankigazgató derék polgártársunk, ki már 8 ezer forinttnyi alapitványt tett négy helybeli magyar intézetünk szegényosorsu tanulóinak felseglyésére, ujabb tanulelt adta emberbaráti jóságos szivének, a mennyiben multkedden a a brassói róm. kath. árvaházalapitó nőegylet czéjjaira mélt. Möller Ede apátplébános az kezébe 2 ezer forintnyi alapitványt tett készpénben is. Nagy István ur e nemes tette nem szorul dicséretre. Hitünk és reményünk, hogy közügyeinktől továbbra se fogja megvonni nagyrabecsült jóindulatát és hathatós támogatását. Azért ószinte szivből kivánunk neki hosszas derült életet az emberi kor legvégső határáig.

— **Egy kisebb pénzösszeg** lett csütörtök este a szinházi pénztárnál nagyvaros, melyet károsult a szinházi pénztárnál átvehet.

— **Hangversenny.** Vasárnap f. hó 9-én a Czent Ferenc f. nagyszerűbben a cs. és kir. 82. ezred zenekara válogatott műsorral hangversenyt rendez. Műsor: 1. Kral: „A császár és birodalomért" induló. 2. Suppé: Nyitány a „Pique Dame" ből. 3. Millöcker: „Vasárnapi gyerek", keringő. 4. Rubens: „Domino nero" a cavatina operából, szárnykürtre. 5. Bayer: Valtoztok a „Babatündér" balletből. 6. Sommer: „Azon egyben, hát az en gondolok," francia polka. 7. Müller: „Nagy Bécs", szerjegy (Bécsben a 19. kerületben.) 8. Lemény: „Valserefrecse". 9. Brahms: „Magyar tánczok" Nr. 5. 6. 10. Wagner: Töredék a „Repülő Hollandiai operából". Kezdete fél 8 órakor. Belépti dij 30 kr.

— **Szálláisok.** A m. kir. államvasutak budapesti igazgatóságának faszén, gyapottonal, lenolajkenőcsre, fém- és vasnemű anyagok szállitására vonatkozó hirdetménye, továbbá a m. kir. államvasutak gépgyára és a diósgyőri m. kir. vas- és acélgyar igazgatóságának tölgyszálfa, tölgyfa, bükkfa- és jegenyefenyőoszlopok, jegenyefenyő és lucfenyőfa-léczek, deszkák, zsindelyek, valamint bükkfaszen szalitására vonatkozó három hirdetménye a brassói kereskedelmi és iparkamara irodájában betekinthető

KÜLÖNFÉLÉK.

— **A kolozsvári** Országos Ereklye Muzeum. — A kolozsvári országos ereklye muzeum diszes cserkoszorut helyezett az aradi vértanuk ravatalára. A koszorun széles nemzeti szinű szalag van. A szalag egyik agán „A szabadságharcz vértanuinak" a másik agán: „A kolozsvári 1848-iki Országos Ereklye Muzeum" felirat van. A koszorut küldöttség vitte Aradra e hó 6-án.

— **Szabadságharczunknak** Budapesten a vigadóban levő kiállitási rendezősége a legjobb hazafiak figyelmébe ajánlja a kiállitástol megrendelhető életnagy Kossuth-képeket és szobrokat, mert ezek eladásból befolyó összegek dieső szabadságharczunk nagyszerű gyüjteményének gyarapitására fordittva. Egy életnagy szobor 20—35 frt, egy életnagy kép 60, 150 és 220 frt ramástól. A rendezőség tisztelettel kéri az illetőket, a kiknek 48/49-es erekiyvéről, képeiről stb. tudomásuk van, hogy arról a fővárosi vigadóban 48-as kiállitást értesitsék. Mindazok pedig, kik ilyen tárgyaktól megvalni szándékoznak, küldjek Budapestre erekiyéket, mert a 48-as kiállitás rendezősége az erekiyéket vagy meg veszi, vagy Kossuth—Petőfi stb. czimeket és egy szép képeket elcserélt.

— **Kossuth Lajos** Esztérházy Géza grófhoz, kinek neve cognacnyara révén oly általánosan ismertté lett, a következő levelet intézte: Tisztelt gróf ur! Bocsás kiidöméjnye megjöttl, gyártmányát kitűnően jónak találom s nem lehetne eléggé buzditanom Őtt, hogy folytassa kitartóan haladni a Cognac ipar meghonositása terén. Iparszerűleg fejlődjeszni a föld termékét, oly feladat, mely telé minden jó igazodott társadalom törekszik; ezen törekvés azonban kétszeres érdem olyanoknál, kik, mint Ő tisztelt Gróf ur, a társadalom magas köreiben születve legyőzik azon előidéleteket, melyek mindenütt, de kivált nálunk, gátat emelnek a szülteés és az ipar igényei közt; — midőn tehát egy magyar főnemes iparé alapit: szolgálatot tesz honának és példával jár elöl, melyet nem lehetne eléggé magyra becsülni. Nálam, e nagyrabecsülést fokozza elismerésem azon gyengéd gondolata iránt, hogy nekem a legelső töltésű pelaczkot meg küldé; — a legelső töltésű palaczkban az első poharat az Ön egészségére ürítem, azon óhajjal, hogy a hazafias magyar Gróf angyalföldi cognac- és pezsgőborgyara gyarapodjon és szolgáljon példával annak, hogy a hasznos tevékenység a társadalom minden fokozatai dísziti. Fogadja Gróf ur őszinte nagyrabecsülésem kifejezését. Kossuth Lajos m. p.

— **Ha sok ezer ember bizonyitja,** ha a legkiesebb tanárok s számos gyakorló orvosok elismerően nyilatkoznak valamely szerről, mint például Brandt Richard gőgyszerészt valódi svájczi labdacsairól, akkor kötségtelen, hogy csak is egy valóban hasznos hirt, a gyógyszer lehet szóban. A svájczi labdacsok egyedül kitűnő hatásuknak köszönhetik mai, általános elterjedtségüket, mit semiféle más szer el nem ér. El kell olvasni azt a 400, hivatalból hitelesitett levelet, a melyek s hét alatt érkeztek be; a valódi lehér kereszttel körös alapon jelzett, svájczi labdacsok dobozonként 70 kr. kaphatók a patikában. Főraktár: Török József patikája, Budapesten, Király-u. 12.

Megérkezett és itt először látható a volt Klastrom-kapu előtt

Scheer világhirű muzeuma.

Rendkivili nagy kiállitás.

Mechanikai, történelmi

életnagyságu viaszalakok a leghirebb mesterekből.

Különösen feltünést kelt az ünnepi menet ó felsége 25-ik koronázási évfordulója alkalmával, továbbá nagy az oroszlánmenyasszony és még nagyon sok gyönyörű látvány.

Látható naponta reggel 9 órától este 10 óráig.

Belépti dij: *nappal 10 kr. Este fényes világitásnál 15 kr.*

A n. é. közönség becses pártfogását kérve, vagyok

Scheer Károly,
muzeum tulajdonos.

NAGY

BONCZTANI MUZEUM

a fapiaczon, a nyári szinház mellett.

Egen most érkezett meg

Koczka világhirű nagy

boncztani muzeuma és panoptikuma,

mely több mint ezer darab készitményt tartalmaz Európa első müvészitől. 50-nél több életnagyságu viaszalak, részint mechanikai mozgó készitéklel.

A muzeum 3 részből áll:

I. rész: **Panoptikum,** férfiak, nők és gyermekek alatt latogatóinak; belépti dij 15 kr.

II. rész: **Bonczt. rész,** csak felnőtt rész részére 18 évesnél fejlebb; belépti dij 15 kr.

III. rész: **Az összes titkos betegségek** feltüntetése, melyek az ember életében előfordulnak; belépti dij 5 kr. Katonaság részére mindháron osztályban 20 kr.

Külön jegyzékünyv 10 kr.

Minden kedden délután 2 órától esti 9 óráig a II. és III. osztály csak nők számára van nyitva, midőn férfiaknak a bennest nincs megengedve.

A nagy állatsereglet

szerdán fog megérkezni.

Az igazgatóság.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Jelentés.

Ó-Brassóban a 10. szám alatt
a „Fehér zászlóhoz"
czimzett vegyeskereskedésben friss füszeráruk, luxus- és kenyérlisztek, ásványvizek, mindennemü italok, továbbá

szagtalan finom petroleum,
friss hentesáruk, tiszta zsir, fött sonka stb., olcsó árakon és szolid kiszolgálás mellett kaphatók.

Szives támogatást kér kiváló tisztelettel

Geisberger Frigyes.

554 (3—3)

Olcsón és részletfizetésre kapható mindennemü kép és falitükör, továbbá a legdivatosabb férfiöltöny dus választékban.

Szöllösy Zs. kereskedőnél, BRASSÓ, Weisz Mihály-utcza 24. sz. a.
415 (6—*)

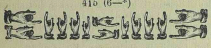

Solid

épületlakatos segédek

kik boldogos munkára is használhatók s lehetőleg a német nyelvet is birják, tartós foglalkozást nyernek
555 (2—3)

Eichberger Jánosnál, Brassóban.

KWIZDA JÁNOS FERENCZ cs. és kir. osztr. és magy. és román kir. udv. szállító, korgyógyszerész

Korneuburg, Bécs mellett.

Évek óta kipróbált, fájdalom-enyhitő házi szer

köszvény- csúz- és idegbántalmaknál.

KWIZDA-fele köszvény-fluid

Ara o. é. 1 forint.

Szíveskedjék a védjegyre figyelni s csakis Kwizda köszvényfluidot kérni. Kapható minden gyógyszertárban. Haupt Depot Kreis Apotheke Korneuburg bei Wien.
(294) 39—50

ERDŐVIDÉK

Baross-forrás

Az Erdővidéki „Baross-forrás" vize a legtisztább égényes savanyuviz.

A legjobb asztali és üdítő ital.

Gyomor- és vese-bajokban a legkellemesebb és leghatható sabb orvosság. Emeli az étvágyat és elősmozdija az emésztést.

Járványok idejében rossz ivóviz helyett a legegészségesebb ital gyermekeknek és felnőtteknek.

Főraktár Brassó és környékére:
Irk Károly füszerkereskedő, Kapu-utcza 63. sz. a.

Továbbá kaphatók:
Duschoiu János és Fia, Töpfner Károly, Schäser József, Zeriff Antal, Zeriff M., Bede Antal, Nagelschmidt János, Geisberger Frigyes kereskedő uraknál.

Ára: 1 literes üvegnek **6 kr.**

338 (32—*)

Brandt Richard gyógyszerész

svájczi labdacsai

Kipróbálták:
frcd. dr. Virchow, R., Berlin.
„ „ Gietl, v., München (†).
„ „ Reclam, Lipsze (†).
„ „ Nussbaum, v., München (†).
„ „ Hertz, Amsterdam.
„ „ Korczynski, Kraló.
„ „ Brandt, Kolozsvár.
„ „ Frerichs, v., Berlin (†).
„ „ Scanzoni, v., Würzburg.
„ „ Witt, C., Kopenhágen.
„ „ Zdekauer, Sz. Pétervár.
„ „ Soederstädt, Kazán.
„ „ Lambl, Warsó.
„ „ Forster, Birmingham.

évi 1—(10)

ezek mint ily ére, professorokról, gyakorló orvosokról s a szer szomszédjai helyeiről felkeresve és ajánlva: dinó, hellenes, hittes s évlamatban

házi-és gyógyszerül

az al-test szervelnek bajaiban,
mál- és aranyeres-bántalmak ellen, rendelleti szétkerenél, annek szokásai vált megrekedésenél s az ehhez szórmazó bajokban, mint: Fejfájás, szédülés, nehezen lélegzés, szivszorulás, étvágyhiány stb. Brandt Richard gyógyszerész svájczi labdacsait, ezeke hatásuk mint a sok s szivesen használja s az szés, mard hatásé s szakadó, beszéfelkeszkel, csepp-kenő, ülésszélnél stb. élelmes hatásik.

A beszerzéskor óvakodjunk az utánzott kisebbszerűbb, azzal, hogy a gyógyszertárakban mindig csak **valódi, Brandt Richard**-féle svájczi labdacsokat (egy doboz ára a hazaszállitásszámmal együtt 90 kr.) kérjünk, s a mellett az itt bemyomban látható, sárga dobozban megjelelt, kéreky óbalma alatt álló, vörösgyűrű **fehér kereszt vörös mezőben s Brandt Rich.** névaláirása, figyelmünk — A czégbélyeg hasonló czimugyanisé és forgalomban levő **utánzott** svájczi labdacsokban a **valódi** kisszámosnyul csupán a **nevük** „svájczi labdacsok" szomszéd szerint; szerint ebbő minden vevő, ha ezen czégjegy szakra és sárga kézitőszigt véd, a melyen az itt is látható vörösgyűrű **nincs** meg, az ugyan pénzét hasztalan adja ki.

Főraktár: Török József gyógyszertára Budapesten, Király-utcza 12.

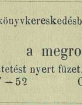

Minden könyvkereskedésben megrendelhető a 20 kiadásban megjelent, Dr. MÜLLER orvosi tanácsos által,

a megrongált idegzet és sexuál systemáról

irt, kitüntetést nyert füzet. 60 krnyi levélbélyeg beküldése ellenében a füzet megkapható
(173) 47—52 Czim: **Eduard Bendt**, Braunschweig.

A KOLERA.

A legutóbb beérkezett hirek — sajnos — semmi kétséget sem hagynak fenn az iránt, hogy a kolera immár Nyugat Európában is terjeszkedik. Előre látható tehát az a nagy veszély, mely az emberiséget e borzasztó betegség tovább terjedése által fenyegeti. Ugyanezért csak helyesnek lehet a hatóságoknak szerénységét, melylyel az óvintézkedéseket megteszik és melylyel az ismeretes ovszereket a közönség figyelmébe ajánlják. Orvosi tekintélyek állítása szerint

a legjobb óvszer a cognac.

Legjobban ajánljuk 528 5—20

gróf Esterházy Géza saját gyártmányu cognac-

ját, mely franczia mód szerint, idegen anyagok hozzá vegyítése nélkül **tiszta borból készül** s mesterszerű jóságát és tisztaságát az a körülmény is igazolja, hogy a legutóbb tartott *párisi egészségügyi kiállításon* **az aranyérmet díszoklevéllel** nyerte el s a többi kiállitásokon is, melyeken ez is részt vett, mindenütt a legnagyobb kitüntetésekben részesült.

Központi iroda: **BUDAPEST, VI., Külső váczi-ut 23. szám.**

A

„KÖZMÜVELŐDÉS"
irodalmi és könyvomdai részvénytársaság

könyvnyomdája

Brassóban,

ajánlja magát mindennemü kő- és könyvnyomdai munkák gyors és pontos előállitására, izléses kivitelben és jutányos árak mellett.

A „BRASSÓ" kiadóhivatala.

Brassó, nyomatott a „Hunyadi-nyomdában" KÖZMÜVELŐDÉS irodalmi és könyvnyomdai részvénytársaság könyvnyomdájában.

Iskola Alapítvány Marosvásárhely, Szabó Ferenc Könyvtár, Digitális Gyűjtemény, CCU Cluj-Napoca.